

1940-41
వైదిక

ఆ ద ర్శ వ్ర యు డు

కొ డ వ టి గ ం టి కు టు ం బ రా వు

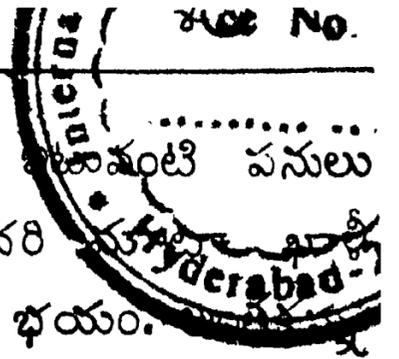
“ప్రపంచంలో ఉండదగినం తపుణ్యం లేదని ఎవరికైనా తెలుస్తూనే ఉంది. కాని నా బోటి వేదాంతికి కనిపించే దేమంటే మనుష్యులు పుణ్యాత్ములు కావటానికి చేసే వ్యర్థప్రయత్నం—తమ ఆత్మశక్తికిమించిన ప్రయత్నం. ఈ ప్రయత్నం పాపహేతువవుతున్నది...కొన్ని కొండగుర్తులు పెట్టుకొని కొన్ని నియమా లవలంబించి పుణ్యం చెయ్యగల మనే భ్రమ మనుష్యులకు పోవాలి. పుణ్యం ఆత్మవికాసంవల్ల కలగవలిసింది కాని కేవల నిగ్రహంవల్ల కాదు. చేతగాని నిగ్రహం ప్రమాదకరం...జీవితాలు పాపాని కాస్కారం లేకుండా పోవాలి గాని, వ్యక్తులు తమకు తామే పుణ్యాత్ములై పోవాలనేది కల్లోమాట... మన మంతా కొంతపాపం చేసి తీరాలి—నిశ్చింతగా, నిర్విచారంగా. అది మనకూ, ఇతరులకూ కూడా మంచిది.”

ఇది సూరి సిద్ధాంతం. వాడి పరిచితుడు పురుషోత్తం కథ చెబుతూ నాతో సూరి ఈ మాట లన్నాడు. వాడి ఈ సిద్ధాంతానికి పురుషోత్తం కథే వ్యాఖ్యానం.

పురుషోత్తం మొదటి నుంచీ ఆదర్శప్రియుడే నంటాడు సూరి. ఈ ఆదర్శప్రియులతో వచ్చే చిక్కేమంటే, వాళ్లు తమ

ఆదర్శాలే తప్ప ప్రపంచం పోకడ తెలుసుకోరు. తమ వాతావరణం అర్థం చేసుకోరు. తమ ఆదర్శాలకు, ఇతరులను సులభంగా బలిచేస్తారు. చిన్న క్లాసులు చదివే రోజుల్లోనే పురుషోత్తం ఇటువంటి అవలక్షణాలు కనబరిచాడు. శ్రద్ధగా రోజుకు రెండు గంటలు చదివి, చదివితేరాని ఏ లెక్కల పేపర్లలోనో కాలుజారి తప్పి ఊరుకునేవాడు. ఒక పరీక్షలో లెక్కల పేపరు రోజున పురుషోత్తం అకస్మాత్తుగా లేచి నిలబడి వాచరును పిలిచి తన పక్కనే కూర్చున్న పూర్ణయ్య అనే కుర్రవాడు తన పేపరులోనించి కాపీ చేస్తున్నాడని ఫిర్యాదు చేశాడు. పూర్ణయ్య తను కాపీ చెయ్యటం లేదని పోట్లాడాడు. వాచరు ఇద్దరి పేపర్లూ తీసుకొని పోల్చి చూసి బలవంతాన నవ్వు ఆపుకుంటూ పురుషోత్తానికి పిచ్చి ఫిర్యాదులు చేయవద్దని సలహా ఇచ్చాడు. పూర్ణయ్య పురుషోత్తానికి చేతా మనుకున్న సహాయం అట్లా పరిణమించింది. ఆ పరీక్షలో పూర్ణయ్య తొంబై మార్కులు తెచ్చుకున్నాడు. పురుషోత్తం తప్పి ఊరుకున్నాడు.

స్థూలంగా పురుషోత్తం ఏ రకమంటే వాడికి వాంఛించట మంటేనే భయం. తప్పుడు

పనులు చెయ్యవలసిన ఆవశ్యకత అందరికీ ఉన్నట్టే వాడికి ఉండేది. వాడికి లేని దల్లా ఏమిటంటే ఆ పనులు చేసే ధైర్య సాహసాలు. జ్ఞానం వస్తున్న కొద్దీ తన అసమర్థత యావత్తూ తన మంచితనమే ననుకున్నాడు. ఇతరులు తన మంచితనాన్ని గుర్తించక పోవటం వాడికి చాలా బాధగా ఉండేది. చిన్నతనంలోనే ఒకసారి వాడు వాళ్ళ నాన్న దగ్గర నిజం ఒప్పుకుని చచ్చేటట్టు దెబ్బలు తిన్నాడు. ఆ తరువాత, తన మాదిరిగానే ప్రవర్తించి కథలో కెక్కిన నెల్సును కథ చదివి తనకు జరిగిన అన్యాయానికి పురుషోత్తం చాలా చింతించాడు. పెద్దవాడైన తరువాత తన ప్రత్యేకత అందరికీ తెలియాలని పురుషోత్తం చాలా శ్రమ పడేవాడు. “నా కిప్పటికి ఇరవై రెండేళ్లు. ఈ నాటికి నేను సిగిరెట్టుగాని, కాఫీగాని ఎరగను! ఇంతవరకూ పరశ్రీస్పర్శ ఎరగను. ఇటువంటి విషయాలు ఎవరూ గమనించరు సరే కదా నోరుచేసి చెప్పుకున్నా అందులో విశ్లేషం అర్థం చేసుకోలేరు!” అని వాడు సూరిదగ్గర వాపోయినాడుట. దానికి సూరి సరిఅయిన సమాధానం ఇచ్చాడు. “పిచ్చివాడా, ఇంకా ఆవగింజలో అరభాగం కాలేదు. రేపు మొదలుపెట్టి సంవత్సరంలోపల నువు పదివేల సిగిరెట్లు కాల్చవచ్చు, వెయ్యి కప్పుల కాఫీ తాగవచ్చు, ముప్పైమంది ఆడవాళ్ళ పరిచయం సంపాదించవచ్చు. తొందరపాటు ఇలాళ్ళు కనిపిస్తున్నప్పుడు చూడబోతే తను

నిన్నభినందిస్తే రేపే ఇటువంటి పనులు ప్రారంభించి మా అందరి ముట్టూ బాళ్ళూ చేస్తావేమో నని మా భయం. మరేమీలేదు.... కాకపోయినా నువు ప్రతి దానికీ గర్విస్తావు. ఈ మధ్య ఒకసారి, నన్నింతవరకూ తేలు కుట్టలే దని నువు గొప్పగా చెప్పుకోలా? ఇటువంటి వాటన్నిటికీ నిన్ను గొప్పగా చూడమంటే ఎవరు చూస్తారు చెప్పు. మేముడిగేదల్లా ఏమంటే నువ్వింతవరకూ కాఫీగాని సిగిరెట్టుగాని తాగక ఏం సాధించావు? నీవొంటో బలం హెచ్చిందా, నీ మొహాన కళ హెచ్చిందా? నువ్వీ పనులు చెయ్యకపోవటంలో నీ మనో వికాసం ఏం కనిపిస్తున్నది? నీకు కావలసింది మా మెప్పుగాని ఆ పనులు చెయ్యని తృప్తి కాదు”.

ఈ మాటలన్నందుకు పురుషోత్తం చాలా రోజులదాకా సూరితో సరిగా మాట్లాడలేదుట.

ఆ తరువాత కొద్దికాలానికే పురుషోత్తం భార్య కాపరానికి వచ్చింది. ఆ భార్యను వాడు అన్నివిధాలా దుర్వినియోగ పరచసాగాడు. మొదటిసంగతి ఆవిడతో వాడు ఎన్నడూ ఆడదాని మొహం ఎరగనివాడల్లే మాత్రమే కాకుండా ఆడదాని మొహం ఎన్నటికీ ఎరగబోని వాడల్లేకూడా ప్రవర్తించసాగాడు. వాడి భార్య సుగుణవతి, ఏవిధంగానూ అపూర్వమైన మనిషి కాదు.

తొందరపాటు ఇలాళ్ళు కనిపిస్తున్నప్పుడు చూడబోతే తను

ఆకాశంనించి ఊడిపడ్డ ఏదేవతోనన్నట్టుగా ఉండటం చూసి ఆవిడ నమ్మలేకపోయింది. ఈ విధంగా పురుషోత్తం భార్యను ఆదర్శ ప్రాయురాలినిగా చూడటమే కాకుండా ఆవిడదగ్గర తను ఆదర్శప్రాయుడల్లే కనిపించటానికి విశ్వప్రయత్నం చేయసాగాడు. తనవంటి అపూర్వవ్యక్తి, అపూర్వరసికదూ, అపూర్వభర్తా లేడనీ, తన అపూర్వప్రేమకు పాత్రురాలైన వ్యక్తి తన భార్య తప్ప మరొకతె కాదనీ ఆవిడకు తెలియాలని వాడి సంకల్పం. కొద్దికాలంపాటు పురుషోత్తం జయించాడనే చెప్పవచ్చు. సుగుణవతి తనను భర్తమోసం చెయ్యటంలేదని సులభంగానే కనిపెట్టింది. కాని వాడు తనను తానే మోసం చెయ్యటానికి ఉద్యమించాడని తెలియటానికి కొంతకాలం పట్టింది. అంత అపూర్వప్రేమతో తనకు ఊపిరి సలపకుండా చేసితనమతిచెడగొట్టుతున్న మొగుడు తను కోరే చిన్నచిన్నకోర్కెలు ఎందుకు మరిచిపోతాడో సుగుణవతి అర్థంచేసుకోలేకపోయింది. తన అపూర్వభర్త తనకు పూలు తీసుకురావటంమరిచిపోయ్యేవాడు. తను అడిగినాకూడా జ్ఞాపకం వచ్చినతరవాత ఎంత నొచ్చుకుంటేనేం? రేపుమళ్ళీ మరవడనే ఆశకూడా సుగుణవతికి క్రమంగా క్షీణించింది. ఆవిడ భర్తను సన్నగాదెప్పటమూమూతిముడుచుకోవటమూ మొదలు పెట్టింది. పురుషోత్తం అవకాశం దొరికినప్పుడూ దొరకనప్పుడూ తన ప్రత్యేకతను గురించి

వేనోళ్ళ చెప్పుకోవడంకూడా ఆవిడకు మొహం మొత్తింది. అందుచేత ఆవిడ మొగుణ్ణి దాదాపు ఇతర మనుష్యులతో పాటివాడే నన్నట్టు చూడసాగింది.

పురుషోత్తం వేడి, యావత్తూ చల్లారింది. హరిశ్చంద్రుడితో చంద్రమతిగాని, సలమహారాజుదగ్గర దమయంతిగాని, రాముడి విషయంలో సీతగాని తన భార్య మాదిరిగానే ప్రవర్తిస్తుందా? భర్త ఏదన్నా చేస్తానంటే, నిర్మోహమాటంగా, “నేను నమ్మనులెండి!” అనేస్తుందా? తనని అందరితోపాటు చూసినందుకు, భార్య తనని అందరికన్నా హీనంగా చూస్తున్నట్టు భావించాడు పురుషోత్తం. “ఎప్పుడన్నా చూడు, భార్యా భర్తలకు అత్యాశ లేనప్పుడే సంసారాలు కాస్తోకూస్తో సుఖంగా వెళ్ళుతై. చదువుకున్న వాళ్లే కాపరం సరిగా చెయ్యలేరు!” అన్నాడు సూరి.

ఏమయితే నేం? పురుషోత్తం కాపరం వక్రంగా నడవసాగింది. భార్యాభర్తల పరస్పర సంబంధం గరుకు తేలింది. వాళ్ళు ఒకవిధమైన మూగ వైరం సాధించసాగారు.

సుగుణవతి అపూర్వమైన ఆడది కాకపోయినప్పటికీ ప్రత్యేకించి తప్పు పట్టటానికి ఆమెలో ఏలోపమూ లేదంటాడు మా సూరి. రంభ కాదుకాని అందగత్తెలలో చేర్చతగినదే. ఏ మాత్రమూ లొల్లితనంగాని, వెకిలితనంకాని లేదు. ఏ మాత్రమూ అతి

శయమూఱతరులంటే నిర్లక్ష్యమూ ఉన్నా, భర్త సరిఅయిన వాడయితే అవి రాణిం పుకు రాదగిన గుణాలే. మానాభిమానాలు కల మనిషి.

అటువంటిది క్రమంగా భరించరానిభార్యగా పరిణమించిందంటే ఆ తప్పు చాలా భాగం పురుషోత్తందే. అయితే క్రియకు పురుషోత్తాన్ని పాడుచేసిన మనిషి కూడా సుగుణవతే అయింది. అంతకు పూర్వం పురుషోత్తం ఆదర్శప్రియత్వాన్ని ఆవిడ మాదిరిగా అవమానించి ఉండినవారెవరూ లేరు, సూరి తప్ప.

తన భార్య సమస్య వచ్చేటప్పటికి పురుషోత్తం ఎప్పటి మాదిరిగానే తన అశక్త ప్రకటించాడు. భార్యమీద పగతీర్చుకోవటానికి, ఇతరస్త్రీలవెంట పోవటానికి వాడికి గుండెలేదు. కాని అటువంటి పాపానికి ఒడిగట్టకుండా అంత ప్రయోజకత్వం ప్రకటించా మని వాడికి ఉండి ఉంటుంది. తనకు అందుబాటులో ఉన్న ఇతర స్త్రీలు లేకపోలేదని భార్యకు తెలియజేయటానికి వాడు కొన్ని వ్యర్థ ప్రయత్నాలు చేసి నట్టు కనిపిస్తుంది. కాని అవి ఫలించ లేదు. ఓర్పుతోనూ, మంచితనంతోనూ భాగ్యను జయింతా మని ప్రయత్నించాడు. తనకున్న దేకాక లేని మంచితనంకూడా భార్య దగ్గర ఒకప్పుడు ప్రకటించి ఉండటంవల్ల ఈ ప్రయత్నం పూర్తిగా నిర్లక్ష్యమై పోయింది. ఆ తరవాత వాడు మామూలుకు

భిన్నం లేకుండా కర్మసన్యాసం విరేచ ఆ భార్యతోనే అట్లాగే ఏకపత్నివ్రతపడి చేస్తూ వచ్చాడు. అట్లా చెయ్యటంలోనీ తన గొప్పతన మంతా ఉందని నలుగురి తోనూ చెప్పటం మాత్రం మరచి పోలేదు. “ఎవరి మోక్షం వారిదీ! నా ఆదర్శాలు నేనే సఫలం చేసుకుంటాను. ఇంకొకరి తోడూ అవసరం లేదు. తోడులేని నష్టమూ నాకు లేదు. మన మంచితనం ఇంకొకరి మీద ఆధారపడితే ఆ మంచితనం ఇంకెంత కాలం నెగ్గుతుంది?” అన్నాడు వాడు సూరితో. ఎంతో వ్యక్తిత్వం కలవాడే అట్లా మాట్లాడటం సాహసం. పురుషోత్తం ఆ మాటలన్నాడంటే అంతకంటే హాస్యాస్పదమైన విషయం మరొకటి ఉండదు. సూరి తనలో తను నవ్వుకున్నాడు.

ఒక్కరవ్వ సౌజన్యంగాని, సౌహృదంగాని లేకుండా ఆ భార్యతో వాడెట్లా కాపురం చెయ్యటానికి ఒప్పుకున్నాడో, వాడెంత పశుప్రాయుడో నే నూహించలేను. ప్రతి సారి పురుషోత్తమే తన ఇంద్రియాలకూ, తద్వారా తన భార్యకూ లొంగి ఉంటాడు. సం దేహం లేదు. ఆవిడకున్న అభిమానం వాడికి లేదు!” అన్నాడు సూరి.

ఇట్లా కొంతకాలం గడిచిన తరవాత పురుషోత్తంజీవితంలోకి ఒక కొత్తమనిషి ప్రవేశించింది. ఆవిడ పురుషోత్తం మరదలి అక్కగారు. ఆవిడ సుగుణవతికంటే ఒకటి రెండేళ్ళు పెద్దదీ, పురుషోత్తంకంటే రెండు

ఆకాశంని చిన్నదీనూ. ఆవిడ భర్తదగ్గరికి ఉండలేదు. ఈవిడ కాపరానికి వెళ్ళక ఈర్వమే అతను దేశాంతర్గతుడై పోయినాడు. మళ్లా అతనిజాడలేదు. పురుషోత్తం మరదలు కాపరానికి వచ్చేటప్పుడు ఆవిడ కూడా వెంటవచ్చింది, రెండు మూడు నెల్లు చెల్లెలికి సహాయంగా ఉండటానికి. ఆవిడ పేరు రాజేశ్వరమ్మ. రాజమ్మ అనే వాళ్ళు.

ఆవిడలో కల్లా ఆకర్షవంతమైన విషయం ముఖ భంగిమ. మొహంలో ఎప్పుడూ ఒక పెద్ద విచారం — తీరని లోటు — ఒకటి కనిపిస్తూ ఉండేది. ఆవిడ చరిత్రనుబట్టి ఆ భావం ఉండటంలో వింతలేదు కూడానూ. ఆమెనుచూడగానే అందరికీ పరామర్శించాలనిపించేది. పార్వతీశాని కాభావమే మరింత గాఢంగా కలిగింది. ఆమొహానికి హాసరేఖ తెప్పించ గలిగితే !

రాజమ్మమీద తనబుద్ధి స్వేచ్ఛగా కొంత దూరం వెళ్ళి, పగటి కలలు కొన్ని కన్నెవరకూ పురుషోత్తం తన షికపత్నీవ్రతం పాడవుతున్నదని గుర్తింపలేదు. అప్పటికి వాడి మనస్సు అవశ్యమే పోయింది. రాజమ్మను స్పృశిస్తే ఆమె శరీరం ఎల్లా ఘ్రలకరించేదీ, ముద్దు పెట్టుకుంటే ఆమె పెదవు లెంత వేడిగా ఉండేదీ, ఆలింగనం చేసుకుంటే ఆమె ఎల్లా పక్కవశురాలై పొయ్యోదీ వాడికి చూసినట్లు తెలుసును ఇప్పటికే !

ఒకవేళ నిగ్రహించుకొనవటానికి పురుషోత్తం ప్రయత్నింతా మన్నా రాజమ్మ పడనిచ్చేటట్టు కనిపించ లేదు. చక్కదనంలో చైతన్యం చూపించింది రాజమ్మ. ఇతరుల అందంస్థావరంగా ఉన్నట్టుంటుంది. పురుషోత్తం చూస్తుండగా రాజమ్మ చక్కదనం తొణికిసలాడసాగేది. ఇది ఏమిటో పురుషోత్తం అవగాహన చేసుకోలేక పోయినాడు. చక్కదనం తొణికిసలాడట మంటే అది మాటల చమత్కారమే ననుకున్నవాడల్లా ఇప్పుడదేమిటో తెలుసుకున్నాడు. అదీకాక రాజమ్మ తనవంక ప్రత్యేకంగా చూస్తున్నట్టూ తనతో మాట్లాడినప్పుడు ప్రత్యేకించి మాట్లాడుతున్నట్టూ వాడి కర్థమయింది. ఆవిడ అందరికేసీ అట్లా చూడదనీ, అందరితోనూ ఆ గొంతుతో మాట్లాడదనీ వాడికి స్పష్టమయింది; కాని ఆ తేడా ఎందులో ఉన్నదీ కనిపెట్టలేక పోయినాడు. కాని రాజమ్మకూడా వెకిలిమనిషికాదు. ఆవిడ నాణ్య ఆకర్షించటానికి ఈవన్నాత్రమైనా ప్రయత్నించలేదు. తనే వాడిచేత ఆకర్షించబడుతున్నట్టు కనపడ్డది. అంతేకాదు, తన మనస్సు నిగ్రహించుకోవటానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నదానల్లే కనిపించింది.

ఒకనాటి సాయంకాలం పురుషోత్తం తమ్ముడింటికి వెళ్ళేటప్పటికి రాజమ్మ ఒకతేవుంది. తమ్ముడూ మరదలూ సినిమాకు వెళ్ళారు. ఒంటరిగా రాజమ్మను చూడగానే ఒక్క

సారిగా ఆశా, భయమూ కలిగినై. ఆ రెంటి సమ్మేళనమే దడ. పురుషోత్తం దడదడలాడ సాగాడు. నోట మాట రాలేదు. వెళ్ళి పోదామంటే కాళ్ళు వణికినై. అప్పుడు రాజమ్మ ఏ మాత్రం ప్రోత్సాహ మిచ్చి ఉండినా పురుషోత్తం ఏమైఉండునో. కాని ఆ రోజున ఆవిడ ప్రత్యేకించి నిర్లక్ష్యంగా కనిపించింది, పురుషోత్తాన్ని పరీక్షిస్తున్న దానల్లే. ఈ మనిషి ఒకప్పుడు నావంక తృప్తితో చూసిన మనిషేనా? నేను పొర పాటు పడ్డానా? అనుకున్నాడు పురుషోత్తం. రాజమ్మ అతనికేసి చూడనే లేదు. ముఖా వంగా మాట్లాడింది. సరిగా అడిగినదానికే సమాధానం చెప్పింది—అతనితో మాట్లాడా లని ఏమాత్రము లేని దానల్లే.

తన తమ్ముడు లేడనీ ఇప్పట్లో రాడనీ తెలుసుకున్న తరవాత వెళ్ళిపోవటం తప్ప తన కిక కర్తవ్యం ఏమీలేదు. అయినా ఒక నిమిషం నిలబడ్డాడు. రాజమ్మ ఎంత మూఢు రాలైనా దాన్నిబట్టే ఏదో ఉందని గ్రహించవచ్చును. ఆడవాళ్లు ఇటువంటివి కనిపెట్టరనా? కనిపెట్టికూడా మగవాడికి సహాయం చెయ్యరు! రాజమ్మ వచ్చి తన మీదపడాలనేకాదు, తిట్టి వెళ్ళగొట్టినా బాగుండును, విషయం పరిష్కార మవు తుంది. రాజమ్మ ఆపని చెయ్య లేదు.

ఆ నిమిషమూ కానిచ్చి ఒక దీర్ఘమైన నిట్టూర్పు వదిలి, “సరే నేపోతా!” అన్నా డు పురుషోత్తం కదలకుండానే. వంట ఇంట్లో

నించి రాజమ్మ “ఊ!” అన్నదిను విరేచ ఆబిడ అడగరాదూ? అంతపెద్ద నిట్టి పడి తన చెవిని పడనట్టే నటించింది రాజారో వీ తప్పనిసరిగా పురుషోత్తం కదిలాడు, కాల వాడు బయటికి పోలేదు— వంటిల్లు ప్రవేశించాడు. నిప్పురాజేస్తున్న రాజమ్మ వాడి వంక ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది. “పోతా నన్నవాడివి పోవే?” అని ఆ చూపును తర్జుమా చేసుకొన్నాడు పురుషోత్తం. వెళ్ళి ఆవిడకు ఒక గజందూరంలో నుంచున్నాడు. ఆపైన ఏమీ చెయ్యలేకపోయినాడు. “రాజమ్మకు మెదడుంటే ఇప్పుడు చేసినంత వరకు చాలును!” అని వాడి అంతరాత్మ చెబుతున్నది.

రాజమ్మ వాడిమీదినించి కళ్లు తియ్య లేదు. ఆమె మొహంలో మామూలుగా ఉండే దైన్యం పదింతలుగా కనిపించి ఉంటుంది పురుషోత్తానికి.

“వెళ్ళండి!” అన్నది రాజమ్మ మృదువుగా. పురుషోత్తంపూర్తిగా వివశుడైపోయినాడు. చప్పున మరో అడుగు ముందుకు వేసి ఆమె పక్కనే కూర్చుని ఒక చేత్తో ఆమెను చుట్టాడు. వాడి చెవులలో పన్నెండు జల పాతాల హోరు ప్రతిధ్వనించు తున్నది. కళ్ళను దట్టమైన పొరలు కమ్మేసినట్టయి పోయింది. మొహంపక్కకువంచి రాజమ్మను ముక్కుకూ మూతికీ మధ్యగా ముద్దుపెట్టు కున్నాడు.

ఆకాశంని

ఉండక పూడా రాజమ్మ ఎంతో నిగ్ర
కు లేకటించింది. ఆవిడవాణ్ణి తోసెయ్య
రూ పెనగులాడ లేదు. వాడికి వశము
గాదుపోలేదు. “తప్పు! ఊరుకోండి! ఎవరో
పాపిష్టివాళ్ళు చేసేపని!” అని హెచ్చ
రించింది.

“నీ కోసం చచ్చిపోతున్నాను!” అన్నాడు
పురుషోత్తం పాపిష్టిపనిని సమర్థించుతూ.

“ఇప్పుడే ఇట్లా ఉంటే రేపు నేను ఊరికి
పోయిన తరవాత ఏంచేస్తారు? నే నిక్కడ
ఉన్నప్పుడు మాత్రం ఏంచేస్తారు? నిష్కా
రణంగా వ్రతభంగం దేనికి? ఈ సారికి
తొందరపడితే పడ్డారు, ఇక ఎన్నటికీ ఎవర్నీ
ఇట్లా చెయ్యకండి!” అన్నది రాజమ్మ,
ఉపాయంగా పురుషోత్తాన్ని విడిపించుకుని
ఎడంగా జరిగి.

“ఎందుకో నాకు నీమీద ఇంత భ్రమకలి
గించాడు దేవుడు!” అన్నాడు పురుషోత్తం
దిగులుగా. “నాలో నూరోవంతు” నీకుంటే-
“కొంచెం ఆలోచించండి. ఇప్పుడు మీరు
తొందరపడి ఏదన్నాచేస్తే అవి మరిచి
పోలేక బతికి ఉన్నన్నాళ్ళూ నన్నేడుస్తూ
ఉండమన్నారా? నేను సుఖానికి తటుకో
లేను!” అన్నది రాజమ్మ.

పురుషోత్తం కొంచెంసేపు మాట్లాడ లేదు.
ఆఖరుకు తనను తానే నిందించుకుంటూ
“నాది వట్టి పాపిష్టిపుటక. నేను సుఖపడ
టానికి పుట్టలేదు. అందుకనే నిన్ను తృప్తిగా

ముద్దు కూడా పెట్టుకోలేక పోయినాను.
నీ తప్పేమీలేదు!” అన్నాడు.

“ఇంత చదువుకున్నారు. మీ చదువంతా
ఏమయింది? మీరు కోరేది తప్పుకాదా?”
అన్నది రాజమ్మ.

పురుషోత్తం తనని బంధించి ఉన్న తాళ్ళన్నీ
తెంపుకోవటానికి ఒక్కసారిగా ప్రయత్ని
స్తున్నవాడల్లే తన విశ్వాసాలమీద తనే
తిరగబడుతూ, “కాదు! నేను నిన్నుకోరటం
తప్పయితే ప్రపంచంలో ఒప్పేలేదు.
నేను ఎవరినీ మోసగించటంలేదు. అన్యాయం
చెయ్యటం లేదు. నీకోసం తపించిపోతు
న్నాను. నీ కోసం ప్రాణం విడుస్తాను. నా
బతుకంతా నీమయమై పోయింది. రోజల్లా
లక్షసార్లు జ్ఞాపకం వస్తావు. రాత్రి నాకలల
నిండా నువ్వే. నేను నీ కోసం తపించటంలో
తప్పేమిటి? మోసమేమిటి? *అన్నాడు ఉద్రే
కంతో. తప్పుకాకపోతేనన్ను బహిరంగంగా
పెట్టుకుని ఏలండి చూతాం! ...నన్ను
మోసం చేస్తారని నే ననటం లేదు. నాకు
చెయ్యదగిన అన్యాయం దేవుడే చేశాడు.
మీకోసం ఏ ఏట్లో దూకమన్నా దూకు
తాను. లోకమంతా నన్ను నానామాట
లన్నా పడి ఊరుకుంటాను. కాని మీ
సుగుణవతి సంగ తేమిటి? మీరు నాకోసం
కలవరించటం ఆవిడకు అన్యాయం కాదా?
ఆవిడ ఏ తప్పుచేసింది చెప్పండి? ఆవి
డకు మీమీద ఏహక్కు లేదా!” అన్నది
రాజమ్మ.

పురుషోత్తం ఇంకా ఉద్రేకంతోనే “ఏమీ లేదు!” అన్నాడు. “అసలు దానికి నేనవసరం లేదు. నేనే దాన్ని పట్టుకు వేళ్ళాడుతున్నాను. ఒక సంవత్సరం వరకూ నేను దానితో మాట్లాడక పోయినా దానికి దిగులుండదు” అన్నాడు.

“నేను నమ్మను. మీ కాడవాని మనస్సు తెలియదు. ఏ ఆడదీ అట్లా ఉండదు!” అన్నది రాజమ్మ.

“నేను రుజువు చేస్తాను. నా భార్యకూ నాకు ఉన్నదల్లా పశుసంబంధమే. అది కాస్తా నేను విసర్జించితే నాకు నాభార్యకంటే పరస్త్రీ ఉండబోదు. అట్లా పరస్త్రీగా ఉండటానికి నాభార్య కేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇక నిన్ను కోరటంలో నా భార్యకు నేను చేస్తున్న అన్యాయం ఏముంది?”

“మీ మాటలు నేను నమ్మలేకుండా ఉన్నాను.” అన్నది రాజమ్మ.

“అందుకనే ఆరు నెల్లు బ్రహ్మచర్యం సడిపి చూపిస్తాను. ఆ తరవాత నాకొక ముద్దయినా ఇస్తావా?”

వాడి కవిత్యానికి లొంగిపోయింది రాజమ్మ. “తీసుకోండి. నాముష్టి ముద్దుకోసం ఆరు నెల్లు బ్రహ్మచర్యం అవసరం లేదు!” అని ఆవిడ మొహం అందించింది. ఈసారి పురుషోత్తం రాజమ్మను ఆప్యాయంగా ముద్దాడాడు.

“ఆడదాని ముద్దుకు మొహం వాచిన

వాడల్లే అయిపోయినాను. ఇంకా విశేషకొత్తగా మగతనం ప్రవేశించి శప్పి పడి నేను నాభార్యతో ఎట్లా కాపరం చేస్తానో ఊహించు!” అన్నాడు పురుషోత్తం. “ఇక వెళ్ళండి. ఆవిణ్ణి కాస్త దయ్యణ చూడండి. ఇద్దరూ సుఖంగా ఉండం. నిష్కారణంగా కాపరం చెడగొట్టుకోకండి!” అన్నది రాజమ్మ.

పురుషోత్తం ముణిగిపోతున్నవాడల్లే రాజమ్మను గట్టిగా పట్టుకుని, “నేను పోలేను. ఇక నువ్వు నా కెన్నటికీ దొరకవు! నీ కోసం ఏ తపస్సు చెయ్యమన్నావు? చేస్తాను. ఇక ఎట్లాగూ నా భార్యతో నేను కాపరం చెయ్యబోవటంలేదు. ఇతర విషయా లట్లా ఉంచి నిన్ను కౌగిలించుకున్న చేతుల్తో ఇంకొకరిని కౌగిలించుకొని నీకు ద్రోహం చెయ్య లేను. నీకోసం ఏం చెయ్యమన్నా చేస్తాను. ఎంత నిందపాలైనా అవుతాను— నువ్వు నాతో వచ్చేసేటట్టయితే, ఎక్కడికై నాపోదాం!” అన్నాడు. “నాసంగతి వదిలిపెట్టెయ్యండి. నేను బతికిన వాళ్ళల్లో జమే కాదు, అన్నది రాజమ్మ. “అట్లా కాదు. నాభార్యకు నిజంగా నే నవసరం లేదని రుజువు చేస్తే నాతో వచ్చేస్తావా?” అన్నాడు పురుషోత్తం.

“మీభార్యకు మీరక్కడేకపోవటమేమిటి? ఎవరన్నా నవ్వుతారు” అన్నది రాజమ్మ. కాని పురుషోత్తం తన భార్యకు తను అక్కడేని మాట రుజువు చెయ్య దలుచు

ఆకాశంని బ్రహ్మచర్యం అవలంబించటం ఉండక తప్పిందిగా కనిపించింది. అది రాజమ్మ ఈ ప్రేక్షకులను చేసే తపస్సు. తనవల్ల సుఖం పొందే రూఢిగా తెలిసిన మర్నాడు తన సొంత తనను పూర్తిగా విసర్జించి పుట్టింటి పాక్షినా వెళ్ళిపోతుంది. ఈ లోపల తనను ఆకర్షించటానికి, తన తపస్సు భంగం చెయ్యటానికి సుగుణవతి ఎన్ని ప్రయత్నాలైనా చేస్తుంది. వాటికి తాను లొంగకుండా ఉండాలి. అదివర కల్లా తను భార్యకు లొంగిపోతూ, ఆమె కోరకుండానే తన తుచ్చకామానికి తను వశు డవుతూ వచ్చినందుకు తన కిదిశిక్ష. తన భార్య తనంతట తనను కోరి వచ్చి ఎంతకాలమైంది! ఆవిడ తనను ఆలింగనం చేసుకుని ఎంతకాలమయింది! అదంతా పూర్తిగా మానేసింది. “నాకు నువ్వక్కడేదు. నేను నీకు కావలసి వస్తే నా అభ్యంతరం ఏమీ లేదు — నీ భార్య అయిన పాపంచేత!” అని సుగుణవతి చెప్పకుండా చెబుతూ వస్తున్నది. అంత అవమానకరమైన పరిస్థితుల్లో తను భార్యతో కాపరం చేసినందుకు తనకే ఆశ్చర్యం వేసింది.

ఆలోచించినకొద్దీ తన తపస్సు గాంధీమహాత్ముడి సత్యాగ్రహం ధోరణిలో ఉన్నట్టు కనిపించింది. తనది సత్యాగ్రహం కాదా మరి? తనమీద తనభార్య ఒక అధికారం చలాయిస్తున్నది. ఆవిడకు నైతికంగా ఏ హక్కులేదు. తనకూ రాజమ్మకూ మధ్య అడ్డం

రావటానికి! తను ఆహక్కుతో పోరాడాలి. ఎట్లా? ఈ తపస్సుద్వారా! ఎంతకాలం? తన భార్య తనహక్కును విసర్జించేదాకా! “చిత్రం చూడు, పురుషోత్తం రంకుతనం చెయ్యటానికి సంకల్పించుకుని కూడా దాన్ని ఆదర్శప్రాయంగానే చెయ్యదలుచుకున్నాడు! వాడికి ఆదర్శప్రియత్వం లేకపోతే రాజమ్మ వాడికి సులభంగానే వశమై ఉండే దని నానమ్మకం. వాడు తర్కించనిస్తే ఆవిడ తర్కించనిచ్చిందిగాని నిజంగా ఆవిడకు వాడిమీద గాఢమైన అనురాగమే కలిగిందనుకోవాలి. మరొకరి ప్రణయాన్ని విమర్శించటం అర్థంలేని పనే అయినప్పటికీ ఆవిడ వాడిలో ఏం చూసిందా అని ఆశ్చర్యపడుతూ ఉంటాను. ఆవిడ ఎదట వాడు ప్రేమించ దగినవాడుగా పరిణమించి ఉండాలి. అనేక విషయాల్లో ఆవిడ అసామాన్యమైన ఆడ దని చెప్పవచ్చు!” అన్నాడు సూరి.

పురుషోత్తం బ్రహ్మచర్యం కొద్దికాలంపాటు వాడనుకున్నట్టే నడిచింది. ఒక వారం పదిరోజులు సుగుణవతి భర్త ప్రవర్తనలో మార్పును లక్ష్యం చేసినట్టు కూడా కనిపించ లేదు. ఆ తరవాత మరోవారం పాటు మూగగా కళ్ళు పెట్టుకుని భర్త కేసి చూడసాగింది. ఆఖరుకు పురుషోత్తానికి తనభార్య కనుచూపు మేర దూరంలో పడుకోవటమే అసంభవమై పోయింది. ఆవిడ తన మంచం మీద వాడివెపు ఒత్తిగిలి పడు